

Vzpomínky na rozhodnutí neemigrovat

Písek, 020904-2.

Přesně rok po velkém vzrušení, které jsem vyvolal neuváženým slibem, že v létě bude u nás mezinárodní studentský tábor (který se pak skutečně konal na Zlaté řece nedaleko Písku na Otavě), jsem se zúčastnil lesní brigády v Kvildě na Šumavě, kterou organizovala také Akademická Ymka. Brigádníci většinou opravovali lesní cesty, zvláště však odstraňovali obrovské vyvrácené stromy. Jen několik nás „sekáčů“ mělo dosti změněnou pracovní dobu, protože kosit se musí ještě za rosy. Tráva byla přerostlá a několik let vůbec nesekaná, takže to byla hrozná práce se dostat až na úroveň země. Některé opravované cesty vedly až přímo k hranicím. A tehdy jsme – jen několik nás – začali trochu uvažovat a opatrně diskutovat o tom, zda bychom neměli emigrovat (bylo to několik měsíců po „vítězném únoru“). Bylo nám ovšem jasné, že nemůžeme hranice přejít hned, protože by to mělo povážlivé následky pro Akademickou Ymku, která brigádu organizovala a byla za ni tedy odpovědná. A tak jsme se dohodli, že věc odložíme a rozhodneme se až po návratu. Nevěděli jsme si dost rady, máme-li odejít nebo ne. Všichni jsme byli ještě kolem dvaceti a znamenalo to nechat tu rodiče a někteří i sourozence. A tak bylo rozhodnuto, že dva z nás zajdou za profesorem Součkem a požádají jej o radu. Vybrán byl Pavel Jerie a já. Přišli jsme tedy za Součkem do vilky, kde s rodinou bydlel, a řekli jsme mu, o čem nám jde. Součka to pochopitelně dost vyděsilo, ale brzo se vzchopil a rychle se dostal do formy. Vyložil nám, že musíme počítat s tím, že venku na nás nikdo nebude čekat s otevřenou náručí, že jako přistěhovalci nebudeme mít možnost nic ovlivňovat, že na tom budeme vlastně hůř než tady doma. Poděkovali jsme a všechno jsme přátelům vyřídili. Pavel se, myslím, jako první rozhodl zůstat doma; jako hlavní důvod uvedl své rodiče. My ostatní jsme o tom ještě dále diskutovali, ale nakonec jsme zůstali doma všichni. Pro mne to byla jediná chvíle, kdy jsem o emigraci uvažoval. Od té doby už to pro mne nikdy nepřicházelo v úvahu, ani po okupaci v roce 1968. Celá ta příhoda svědčí jen o tom, jakou jsme v té době měli v Součka důvěru a jak jsme jeho radu brali vážně. Tehdy nám ani náznakem nenapadlo se jít poradit s Hromádkou, protože jsme věděli (a někteří z nás na vlastní oči viděli), jak Hromádka reagoval na Únor a na akční výbory atd. (Vzpomínám na krátké setkání Akademické Ymky s Hromádkou skoro jen na schodech v Konviktské ulici, kde fakulta tehdy sídlila, tehdy ještě spolu s později se osamostatněvšími Husity; Hromádka nám tehdy připadal, jako by nevěděl, o čem jde – což byl ovšem náš omyl, jak se později ukázalo. Tehdy při tom byl ještě třeba Pavel Hasterlík, později dlouhé roky vězněný, ale také mladý Jiří Hájek a řada jiných. Souček měl tehdy při Hromádkových slovech několikrát slzy v očích. To my jsme sice neměli, ale naše pocity byly tehdy rozhodně bližší těm jeho než Hromádkovým, jak se jeví.)